

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grodzisku, ul. 1 Maja 6, 17-315 Grodzisk, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „GOPS”.

Kierownikiem Ośrodka jest p. Elżbieta Aleksiejuk.

Kontrolę w dniach 03-04.06.2014 r. przeprowadziły:

1/ Idalia Wyszyńska – starszy inspektor – kierująca zespołem inspektorów,

2/ Monika Maliszewska – inspektor wojewódzki,

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli Nr 1/2014, Nr 2/2014 z dnia 27 maja 2014 r., znak: PS-I.431.1.25.2014.IW, wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Z-cę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, p. Katarzynę Mularz.

(strona 8-9 akt kontroli)

Wyjaśnień udzielała p. Elżbieta Aleksiejuk.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą.

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, a także w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanym dalej „rozporządzeniem”, od dnia 01.01.2013r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

GOPS w Grodzisku realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie § 3 ust. 3 pkt 7 Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXII/116/13 Rady Gminy Grodzisk z dnia 28 października 2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku.

(strona 19-21 akt kontroli)

Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest uregulowana w aneksach do zakresów czynności kierownika GOPS, starszego pracownika socjalnego oraz pracownika socjalnego.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy).

Rada Gminy Grodzisk uchwałą Nr XXV/131/14 z dnia 25.02.2014 r. przyjęła do realizacji *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie gminy Grodzisk na lata 2014-2020.*

(strona 28-32 akt kontroli)

Program nie zawiera diagnozy zjawiska przemocy na terenie gminy Grodzisk, harmonogramu realizacji poszczególnych działań oraz sposobu monitorowania i sprawozdawczości z jego realizacji. W *Programie* opisano 3 główne strategie, których realizacja ma charakter ciągły. Wskazano również zasoby instytucjonalne świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że do dnia kontroli zrealizowano część zadań wynikających z założeń *Programu*. Sprawozdanie z realizacji *Programu* będzie przedstawiane Radzie Gminy każdego roku łącznie ze sprawozdaniem z działalności GOPS.

(strona 11, 18 akt kontroli)

W latach poprzednich funkcjonował *Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2015*, zatwierdzony przez Kierownika GOPS. Program nie zawierał diagnozy zjawiska przemocy na terenie gminy Grodzisk, harmonogramu

realizacji poszczególnych działań oraz sposobu monitorowania i sprawozdawczości. Z wyjaśnień kierownika Ośrodka wynika, że zrealizowano część zadań wynikających z *Programu*.

(strona 11, 22-27 akt kontroli)

Realizując zadania *Programu* podejmowano również działania wobec rodzin dotkniętych przemocą w ramach prac zespołu interdyscyplinarnego (ZI) i grup roboczych (GR).

Osoby realizujące zadania z przeciwdziałania przemocy w rodzinie uczestniczyły min. w szkoleniach: „Praca z przypadkiem” w ramach cyklu dla LZI, „Praca socjalna z rodziną wieloprotblemową”, „Praca socjalna z rodziną dysfunkcyjną”.

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy)

Poradnictwo socjalne prowadzone jest w Ośrodku w ramach pracy socjalnej (w godzinach pracy Ośrodka) oraz w trakcie wizyt w środowisku odbywanych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. W roku 2013 udzielono porad 12 osobom, zaś w roku 2014 do dnia kontroli 7 osobom.

W zakresie poradnictwa prawnego i psychologicznego istnieje możliwość skorzystania z pomocy specjalistów zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach (dwóch prawników, psycholog), codziennie w godz. 7.30-15.30. Ośrodek prowadzi rejestr udzielanego poradnictwa socjalnego.

Ponadto GOPS współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Siemiatyczach, która udziela poradnictwa psychologicznego. W roku 2013 z porad psychologicznych i prawnych skorzystało 11 osób, zaś w 2014 – 6 osób.

Dzieci z rodzin dotkniętych przemocą mogą skorzystać z pomocy pedagoga szkolnego w Zespole Szkół w Grodzisku (w 2013 r. skorzystało z tej pomocy 9 osób, w 2014 – 11 osób).

(strona 12 akt kontroli)

Zgodnie z wyjaśnieniami kierownika GOPS, każda z instytucji udzielających wsparcia prowadzi własny rejestr udzielonych porad.

W ramach ogólnopolskiej akcji informacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości pn. „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”, osoby dotknięte przemocą w rodzinie mają możliwość skorzystania z bezpłatnych porad udzielanych przez prokuratorów Prokuratury Rejonowej w Siemiatyczach.

(strona 12 akt kontroli)

W ramach działań edukacyjnych, służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, w Zespole Szkół w Grodzisku, przeprowadzono różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, m.in. rozmowy profilaktyczne z rodzicami i uczniami, pomoc uczniom z rodzin dysfunkcyjnych i ich rodzicom. GOPS w Grodzisku nawiązał współpracę z CEN w Białymstoku w zakresie konsultacji ze specjalistami ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Ponadto, w 2014 r. na terenie Gminy Grodzisk w ramach programu „Stop Patologiom” realizowany jest projekt prewencyjny „Twoja droga – Twój wybór”, skierowany do dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych oraz ich rodziców i opiekunów, a także do kadry pedagogicznej. Działania podejmowane w ramach projektu (m.in. wywiadówki profilaktyczne, pogadanki i zajęcia warsztatowe, kolportaż materiałów informacyjnych) wymieniono w protokole przyjęcia ustnych wyjaśnień.

Ośrodek zamieścił również na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz w siedzibie GOPS informacje o instytucjach zajmujących się udzielaniem pomocy osobom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie oraz plakaty i ulotki o tematyce dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

(strona 12-13 akt kontroli)

W toku kontroli stwierdzono, iż Gmina podejmuje działania interwencyjne wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie; nawiązano współpracę z PCPR w Siemiatyczach w zakresie kierowania osób do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych;

osoby są informowane o możliwości uzyskania pomocy w takiej formie, głównie podczas posiedzeń grupy roboczej.

Ośrodek prowadzi odrębny rejestr rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” (oddzielnie za 2013 r. i za 2014 r.).

Od 01.01.2013 r. do dnia kontroli podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” (NK):

- w 2013 r. – 6 NK (5 założonych przez Policję, 1 przez przedstawiciela pomocy społecznej),
- w 2014 r. – 4 NK (procedury wszczęte przez Policję).

Procedurę w 2013 r. zamknięto w 2 sprawach, zaś w 2014r. do dnia kontroli zamknięto procedurę w 6 sprawach.

Ponadto w 8 przypadkach (4 w 2013 r. i 4 w 2014 r.) podjęto interwencje w związku z przemocą w rodzinie poza procedurą NK.

(strona 13 akt kontroli)

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, na podstawie art.6 ust 2, pkt 3 ustawy

W okresie objętym kontrolą nie występowały sytuacje, w których zachodziłaby konieczność zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

GOPS w Grodzisku nawiązał kontakt ze Specjalistycznymi Ośrodkami Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kolnie i w Suwałkach oraz z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Białymstoku na wypadek zaistnienia potrzeby udzielenia schronienia osobom dotkniętym przemocą.

(strona 13 akt kontroli)

Prowadzenie interwencji w trybie odebrania dziecka z rodziny w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie, na podstawie art. 12a ustawy

W okresie objętym kontrolą nie wykonywano czynności, o których mowa w art. 12a ustawy, tj. nie odbierano dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z zaistnieniem przemocy w rodzinie, ponieważ nie zachodziła taka potrzeba.

Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy)

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy przyjęto uchwałę Nr V/21/11 Rady Gminy Grodzisk z dnia 28 marca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Celem zapewnienia współpracy w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podpisano porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z 5 podmiotami wchodzącymi w jego skład.

(strona 14, 33-34 akt kontroli)

Zespół Interdyscyplinarny został powołany zarządzeniem Nr 33/11 Wójta Gminy Grodzisk z dnia 30 września 2011 r. w sprawie powołania i składu zespołu interdyscyplinarnego – skład niezgodny z art. 9a ust. 3 ustawy – brak przedstawiciela organizacji pozarządowej.

(strona 35 akt kontroli)

Przed przystąpieniem do prac członkowie ZI oraz GR złożyli Wójtowi Gminy Grodzisk oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań, zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy.

Tryb funkcjonowania ZI, sposób powoływania i odwoływania członków ZI, cele, zadania i organizację pracy ZI i GR określa Regulamin Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, zatwierdzony przez Wójta Gminy Grodzisk.

(strona 36-40 akt kontroli)

Z przedłożonej w toku kontroli dokumentacji wynika, że od 01.01.2013 r. do dnia kontroli zespół interdyscyplinarny podejmował działania w indywidualnych przypadkach związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. W posiedzeniach uczestniczyli wybrani członkowie ZI, w składzie dostosowanym do potrzeb danej rodziny. W ramach posiedzeń grup roboczych ZI spotkał się 3 razy w roku 2013 (w terminach: 25.03, 14.06, 30.10) i raz w 2014 (30.01).

W kontrolowanym okresie nie odbywały się natomiast posiedzenia ZI w pełnym składzie. Nie zachowano zatem częstotliwości odbywania posiedzeń ZI – zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Brak dokumentacji potwierdzającej zwoływanie posiedzeń ZI w pełnym składzie.

Z protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, iż zespół interdyscyplinarny realizował zadania wymienione w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy.

(strona 15 akt kontroli)

Ośrodek zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną ZI, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy. Przedstawiona dokumentacja zawiera m.in. listy obecności członków uczestniczących w posiedzeniach, protokoły z posiedzeń, a także dokumentację indywidualną. W jednostkowych przypadkach materiały zawierają nieścisłości dotyczące dat, podpisów, pieczętek itp. W toku kontroli pouczone Kierownika Ośrodka o konieczności rzetelnego prowadzenia dokumentacji.

Kontroli poddano 5 losowo wybranych akt (teczki nieoznakowane):

1. NK-A z dn. 27.05.2013
2. NK-A z dn. 15.02.2013
3. NK-A z dn. 19.09.2013
4. NK-A z dn. 11.01.2014
5. NK-A z dn. 14.10.2013

W skontrolowanych sprawach stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. Na formularzach NK-A brak daty wpływu formularza do przewodniczącego ZI (akta nr 1, 2, 3,4,5).
2. Brak dokumentacji potwierdzającej podejmowanie działań przez ZI lub GR w stosunku do rodzin objętych procedurą w ramach opracowanego Indywidualnego Planu Pomocy, co jest niezgodne z § 10 ust 1 rozporządzenia (akta nr 3); długie (miesięczne) odstępy między wypełnieniem NK-A a podjęciem działań wobec rodziny (akta nr 2, 3); lakoniczne zapisy w Indywidualnym Planie Pomocy (akta nr 1, 2, 3, 4, 5).
3. Protokół z zakończenia procedury NK niezgodny z § 18 rozporządzenia: o zakończeniu procedury informowano wyłącznie GOPS i Policję, nie poinformowano osoby dotkniętej przemocą w rodzinie oraz osoby stosującej przemoc w rodzinie, a także innych podmiotów uczestniczących w procedurze (akta nr 1, 2, 3, 4, 5); zawarty w protokole opis podjętych w ramach procedury działań jest bardzo lakoniczny – jedynie zapis „w ramach kompetencji GOPS i Policji” (akta nr 1, 2, 3, 4, 5); protokół podpisany przez kierownika GOPS i opatrzony pieczęcią kierownika GOPS (będącego przewodniczącym ZI) - (akta nr 1, 2, 3, 4, 5); nie określono podstawy zakończenia procedury NK (akta nr 1, 2, 3, 4, 5).

(strona 43-52 akt kontroli)

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez GOPS w Grodzisku pod numerem 2/2014.

Grodzisk, 2014.06.27
(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

/-/ Idalia Wyszynska

/-/ Elżbieta Aleksiejuk
(podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)

/-/ Monika Maliszewska
podpisy kontrolujących

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam:

Grodzisk, 2014.06.27 /-/ Elżbieta Aleksiejuk
(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)